

English for Schools

PROSPECT

3

Junior Secondary Program

Teacher's Guide

کتاب معلم
(راهنمای تدریس)

راهنمای
پایه پنجم

دوره اول متوسطه

۱۳۹۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب : کتاب معلم انگلیسی پایه نهم دوره اول متوسطه - ۹۱

سرگروه تألیف : سید بهنام علوی مقدم

مؤلفان : سید بهنام علوی مقدم، مهرک رحیمی، رضا خیر آبادی

آماده سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : لیدا نیک روش

صفحه آرا : مریم نصرتی

حروفچین : زهرا ایمانی نصر، مرضیه اخلاقی

مصحح : علیرضا کاهه

امور آماده سازی خبر : زینت بهشتی شیرازی

امور فنی رایانه ای : احمد رضا امینی، حمید ثابت کلاچاهی

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران

تهران : کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو بخش)

تلفن : ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ اول ۱۳۹۴

حقوق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۵-۲۴۴۸-۰ ISBN 978-964-05-2448-0

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

IN THE NAME OF ALLAH

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوَالِدَاتُ لِأَبَائِكُمْ لِلْعَالَمِينَ

روم، ۲۲

و از نشانه‌های قدرت خداوند آفرینش آسمان‌ها و زمین و نیز تفاوت زبان‌ها و رنگ‌های شما انسان‌هاست؛ و به تحقیق در همه اینها نشانه‌هایی از حکمت الهی برای دانشمندان نهفته است.

And of Allah's Sign of Power is the creation of the heavens and the earth and also the variation of the languages and the color of you people; verily, in all these are Signs for men of knowledge.

(برگرفته از ترجمه مرحومه دکتر طاهره صفارزاده)

پیش‌تر به زبان (خارجی) احتیاج نبود. امروز احتیاج است. باید زبان‌های زندهٔ دنیا جزء برنامهٔ تبلیغات مدارس باشند... امروز مثل دیروز نیست که صدای ما از ایران بیرون نمی‌رفت. امروز ما می‌توانیم در ایران باشیم و در همه جای دنیا با زبان دیگری تبلیغ کنیم.

امام خمینی (رحمة الله علیه)

Table of Contents

Introduction	6
Lesson 1	35
Lesson 2	75
Lesson 3	115
Lesson 4	159
Lesson 5	203
Lesson 6	247
Workbook Answer Key	291

مقدمه

Introduction

مقدمه

کتاب Prospect 3 که برای دانش‌آموزان پایه سوم مقطع متوسطه اول تألیف گردیده، سومین بخش از مجموعه شش جلدی English for Schools می‌باشد که به منظور آموزش زبان انگلیسی به دانش‌آموزان مقاطع متوسطه اول و دوم، با رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه طراحی گردیده است. رویکرد ارتباطی در آموزش زبان بیش از آنکه یک شیوه آموزش زبان دوم / خارجی باشد، رویکردی مبتنی بر تقویت روحیه تعامل و ایجاد توانایی ارتباط براساس نیازهای ملموس زندگی فردی و اجتماعی است. این رویکرد در دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ میلادی و هم‌راستا با تغییرات انجام شده در شیوه نگرش به چگونگی فراگیری زبان دوم شکل گرفت و گسترش یافت. مجموعه English for Schools و کتاب Prospect 3 براساس اصول کلی و پذیرفته شده رویکرد ارتباطی و با در نظر گرفتن دو ویژگی نقش فعال فراگیران در فرایند آموزش و تأکید بر تقویت روحیه حل مسئله و خودباوری در دانش‌آموزان تدوین گردیده است. روح حاکم بر رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه، توجه به نیازهای واقعی فراگیران در موقعیت‌های ارتباطی با تکیه بر اصول کلی زیر می‌باشد :

- استفاده از فعالیت‌های آموزشی متنوع در فرایند یادگیری زبان
 - تأکید بر یادگیری زبان از طریق تجربیات زبانی
 - استفاده از محتوای غنی، معنادار و قابل فهم در تدوین محتوای آموزشی
 - ارتقاء روحیه فراگیری زبان در محیط مشارکتی و از طریق همکاری و همیاری در کلاس
 - ارائه بازخوردهای اصلاحی مناسب به خطاهای فراگیران
 - توجه به جنبه‌های عاطفی و نقش آنها در فرایند آموزش زبان
- هدف این رویکرد، رشد مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان به شیوه‌ای روان و تا حد امکان نزدیک به کاربرد واقعی و روزمره زبان در بافت‌های ملموس زندگی فردی و اجتماعی است. به منظور

رسیدن به کاربرد روان و طبیعی زبان مجموعه‌ای از معیارها به شرح زیر در نظر گرفته شده است :

— در فرایند آموزش، می‌بایست تمرکز عمدتاً بر معنا (meaning) باشد، هرچند این موضوع به معنای نادیده گرفتن اهمیت صورت و ساختار زبان (form) نیست.

— به دانش‌آموزان باید فرصت شرکت در تعاملات بین فردی داده شود تا از آن طریق بتوانند به توانایی بیان عقاید و نظرات خود دست یابند.

— در انجام فعالیت‌های شنیداری و خوانداری زمینه باید به گونه‌ای فراهم شود که دانش‌آموزان به درک معنی توجه کنند و بتوانند نسبت به آنچه خوانده یا شنیده‌اند به صورت شفاهی یا کتبی واکنش مناسب نشان دهند.

— یکی از مشخصه‌های ارتباط، غیرقابل پیش‌بینی بودن و وجود خلأ ارتباطی می‌باشد. بنابراین باید زمینه به گونه‌ای فراهم شود که دانش‌آموزان توانایی برخورد با موقعیت‌های غیرقابل پیش‌بینی و خلأهای اطلاعاتی را کسب نمایند.

— در رویکرد ارتباطی، کسب توانش راهبردی از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است چرا که موفقیت در ارتباط زبانی به توانایی موقعیت‌سنجی، نظارت آگاهانه بر روند ارتباط و ارزیابی نتایج آن بستگی دارد و این توانایی فقط از طریق شرکت در فعالیت‌های ارتباطی هدف‌دار امکان‌پذیر است. به این منظور لازم است دانش‌آموزان کاربرد زبان را با استفاده از هر چهار مهارت زبانی از طریق شرکت در فعالیت‌های هدف‌دار تجربه کنند.

— مداخله معلم برای اصلاح خطاهای زبانی باید به گونه‌ای باشد که در فرایند ارتباط اختلال ایجاد نکند، به عبارت دیگر مداخله معلم در اصلاح این گونه خطاها باید به حداقل ممکن کاهش یابد.

اجزاء بسته آموزشی

با این رویکرد کلی و با توجه به ملاک‌های مربوط به تدوین محتوا اجزاء مختلف بسته آموزشی کتاب Prospect 3 عبارت‌اند از :

۱- کتاب دانش آموز : کتاب دانش‌آموز شامل شش درس اصلی و سه درس مروری است. هر درس از کتاب دانش‌آموز به قسمت‌های اصلی زیر تقسیم گردیده است :

— بخش مهارت‌های شفاهی (شنیداری و گفتاری) که با یک مکالمه آغاز و با بخش تمرین (Practice) ادامه پیدا می‌کند.

— در ادامه مباحث مربوط به آموزش خواندن نوشتن که با عناوین Sounds and Letters و Spelling and Pronunciation در کتاب‌های قبلی مطرح گردیده بود، در این پایه، آموزش لحن بیان جملات (intonation) پایه زبان انگلیسی مورد توجه بوده است.

— بخش ساختارهای دستوری و گرامری که این بخش هم در ادامه منطقی سطح تولید فراگیران

از سطح واژه (پایه هفتم) به سطح گروه (پایه هشتم) و در این پایه ارتقای آن به سطح جمله تدوین گردیده است. نکته مهم در زمینه بخش گرامر این است که گرامر به خودی خود و صرف آموزش ساختارهای گرامری مطرح نشده است، بلکه در راستای اهداف اصلی رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه در جهت تقویت توانایی‌های ارتباطی فراگیران می‌باشد، لذا اکیداً توصیه می‌شود همکاران محترم شیوه تدریس این بخش را با دقت از این راهنمای معلم مطالعه نمایند.

۲- کتاب کار: کتاب کار به منظور تعمیق مفاهیم موجود در کتاب دانش‌آموز و ارائه فعالیت‌های دسته‌بندی شده و مرتبط با محتوای کتاب دانش‌آموز و اهداف آموزشی دوره تدوین گردیده است. البته انجام فعالیت‌های کتاب کار در کلاس درس بستگی به تصمیم معلم و در نظر گرفتن شرایط زمانی کلاس دارد. لازم به ذکر است در جدول زمان‌بندی ابتدای هر درس زمان مناسبی برای انجام تمرینات کتاب کار در نظر گرفته شده است لذا انتظار می‌رود تا حد ممکن نسبت به حل تمرینات این کتاب اهتمام لازم صورت گیرد.

لوح فشرده: برای اولین بار در نظام آموزش رسمی زبان‌های خارجی کشور استفاده از فایل صوتی در کلاس درس زبان انگلیسی الزامی است و جزء لاینفکی از فرایند آموزش محسوب می‌شود. این لوح، محتوای شنیداری مناسب و متنوعی را برای دانش‌آموزان فراهم می‌آورد که در تهیه آن از گویشوران مسلط به زبان انگلیسی بهره گرفته شده است.

۳- فلش کارت معلم: فلش کارت به عنوان بخشی از بسته آموزشی محسوب می‌گردد که نحوه استفاده از آن در بخش مربوط به هر یک از دروس در ادامه کتاب راهنمای معلم ذکر شده است. استفاده از این فلش کارت‌ها در فرایند آموزش و در جای خود ضروری است. همکاران گرانقدر می‌توانند دانش‌آموزان خود را به ساخت فلش کارت دانش‌آموز نیز ترغیب نمایند.

۴- پایگاه اطلاع رسانی: با توجه به اهمیت ارتباط دبیران گرامی با مؤلفان کتاب و کارشناسان دفتر تألیف کتاب‌های درسی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، پایگاه اطلاع‌رسانی eng-dept.talif.sch.ir به عنوان پل ارتباطی در نظر گرفته شده است که همکاران می‌توانند علاوه بر ارسال نظرات خود، از جدیدترین اخبار، دستورالعمل‌ها، کاربرگ‌ها، نمونه‌های آزمون و مواردی از این دست در این پایگاه اطلاع‌رسانی مطلع گردند.

طراحی مجموعه

همان‌طور که در ابتدای این بخش اشاره شد، راهنمای برنامه درسی ملی قلمرو، اهداف و جهت‌گیری‌های کلی حوزه آموزش زبان‌های خارجی در سطح کلان را مشخص نموده است و آن را از منظر توانایی برقراری ارتباط با سایر جوامع و دستاوردهای بشری در سطح منطقه‌ای و جهانی ضروری می‌داند. به عبارت دیگر، راهنمای برنامه درسی، زبان را وسیله ایجاد ارتباط معرفی می‌کند و

تأکید دارد که آموزش زبان به گونه‌ای صورت پذیرد که دانش‌آموز پس از آموزش قادر به ایجاد ارتباط با استفاده از تمامی مهارت‌های چهارگانه زبانی برای دریافت و انتقال معنا باشد.

شرایط آموزش: مؤلفان مجموعه با عنایت به هدف کلی فوق و در نظر گرفتن رویکرد توصیه شده، یعنی رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه، سعی نموده‌اند آموزش زبان را به گونه‌ای طراحی نمایند که دانش‌آموزان در پایان دوره متوسطه بتوانند نیازهای پایه ارتباطی خود را با حفظ ارزش‌ها و فرهنگ خودی برآورده کنند. برای رسیدن به این هدف، محتوایی طراحی شده است که استفاده از آن، شرایط خاصی را ایجاد می‌کند. در ایجاد شرایط لازم برای آموزش زبان، معلم، دانش‌آموز و مواد آموزشی نقش‌هایی برعهده دارند که در ادامه به آنها پرداخته شده است:

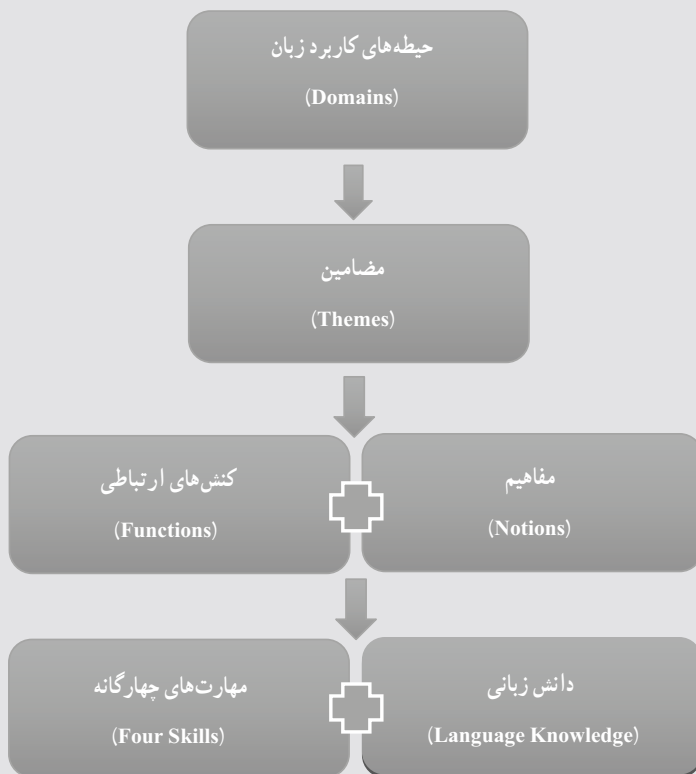
نقش معلم: در رویکردهای سنتی، معلم تنها مرجع تصمیم‌گیری و انتقال‌دهنده دانش به دانش‌آموزان تلقی می‌شود؛ در حالی که در رویکرد ارتباطی، معلم تسهیل‌کننده فرایند یادگیری است و این فراگیر است که می‌بایست با هدایت معلم در تمامی مراحل آموزش، نقش محوری فعال و مشارکت‌کننده داشته باشد. به عبارت دیگر، در رویکرد ارتباطی فعال خودباورانه لازم است معلم از نقش سنتی خود فاصله گرفته و در نقش یاری‌دهنده دانش‌آموز در فرایند آموزش و یادگیری ظاهر شود.

نقش دانش‌آموز: در دیدگاه‌های سنتی، دانش‌آموز نقشی انفعالی دارد به این معنی که از وی انتظار می‌رود آنچه را معلم انتقال می‌دهد به بهترین وجه دریافت کند. حال آنکه در رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه، انتظار می‌رود دانش‌آموز وظیفه یادگیری را خود برعهده گیرد و در این راستا نقشی مشارکت‌جویانه و فعال در فرایند آموزش ایفا کند.

نقش مواد آموزشی: در دیدگاه‌های سنتی، کتاب درسی، تنها منبع آموزشی دانش‌آموزان محسوب می‌گردد و انتظار می‌رود دانش‌آموزان از طریق تعامل با کتاب درسی به اهداف آموزشی دست یابند. در حالی که در رویکردهای نوین ارتباطی، کتاب درسی نقطه آغاز فرایند آموزش و یادگیری است و انتظار می‌رود معلم با ابتکار و خلاقیت خود زمینه را برای تعمیق فرایند یادگیری از طریق تعاملات بین خود و دانش‌آموزان و همچنین تعامل دانش‌آموزان با یکدیگر فراهم کند. به علاوه انتظار می‌رود فرایند یادگیری در خارج از کلاس نیز با فعالیت‌های هدایت شده معلم ادامه یابد.

نحوه انتخاب و سازماندهی محتوا

همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، با توجه به هدف کلی آموزش زبان در برنامه درسی ملی، محتوا باید به گونه‌ای انتخاب و سازماندهی شود که هدف ذکر شده محقق گردد. به این منظور، همان‌طور که در نمودار ۱ آورده شده انتخاب محتوا با محوریت حیطه‌های ارتباطی و مضامین مورد استفاده در آنها صورت گرفته است.

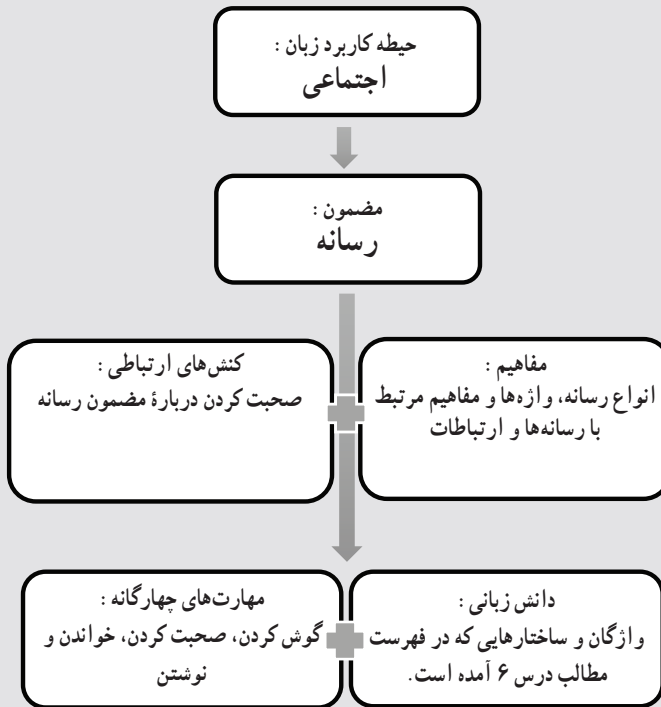

نمودار ۱- شیوه طراحی محتوای کتاب Prospect 3

حیطه‌های ارتباطی انتخاب شده عبارت‌اند از حیطه شخصی، حیطه اجتماعی، حیطه آموزش و تحصیل و حیطه کار و شغل. توالی آموزش در حیطه‌های نامبرده از اصل آموزشی حرکت از محیط پیرامونی نزدیک به محیط‌های دورتر پیروی می‌کند. در کتاب Prospect 3 مضامین از حیطه شخصی و اجتماعی انتخاب شده و در گزینش آنها نیازهای ارتباطی ملموس دانش‌آموزان در اولویت قرار گرفته است. مضمون‌های این کتاب به قرار زیر است:

- Media
- Health and injuries
- Personality
- Travel
- Festivals and Ceremonies
- Service

در ارتباط شکل گرفته پیرامون هر مضمون، از کنش‌های ارتباطی و مفاهیم خاصی استفاده شده است که نکات آموزشی هر درس را تشکیل می‌دهد. به عنوان مثال، نمودار شماره ۲ شیوه طراحی محتوای درس شش را نشان می‌دهد:

نمودار ۲ - طراحی محتوای درس شش

تأکید می‌گردد کتاب Prospect 3 تنها یک بخش از مجموعه‌ای شش جلدی است که طیف وسیعی از حیطه‌های ارتباطی و مضامین مورد استفاده در آنها و همچنین کنش‌های ارتباطی و مفاهیم زبانی را ارائه خواهد کرد. لذا قضاوت دربارهٔ آن می‌بایست با در نظر گرفتن این ویژگی و نگاه به بخش‌های بعدی مجموعه انجام شود.

سنجش پیشرفت تحصیلی

متناسب با رویکرد و روش تدریس توصیه شده روش‌های سنجش پیشرفت تحصیلی بر این اصل کلی استوارند که سنجش عمدتاً در خدمت یادگیری است و قرار است فرایند آموزشی را تقویت کند. در این راستا سنجش به دو نوع تقسیم می‌شود که عبارت‌اند از سنجش غیررسمی کلاسی و

سنجش رسمی نیمسال اول و پایان سال. بارم بندی و نمونه سؤالات مرتبط با این پایه و سایر پایه‌های تحصیلی در پایگاه اینترنتی گروه زبان‌های خارجی دفتر قابل مشاهده می‌باشد.

سنجش غیررسمی کلاسی: این نوع سنجش که قرار است توسط معلم و دانش‌آموزان، هر دو صورت پذیرد بدون ایجاد وقفه در روند فعالیت‌های یاددهی - یادگیری انجام می‌گیرد. هدف این نوع سنجش، مقایسه عملکرد هر یک از دانش‌آموزان با اهداف آموزشی است که بر معیارهای عملکردی استوارند. در این نوع سنجش، دانش‌آموزان با هم مقایسه نمی‌شوند بلکه مشخص نمودن نقاط قوت و ضعف‌شان در ارتباط با معیارهاست که به معلم و خود دانش‌آموزان کمک خواهد کرد در روند آموزش و یادگیری، متناسب با نیازهای آموزشی تغییرات لازم را ایجاد نمایند. در این فرایند معلم به دانش‌آموزان کمک می‌کند که خود به تدریج معیارها را بشناسند و با استفاده از آنها به خود ارزیابی بپردازند. خود ارزیابی در دروس مروری کتاب، برجسته شده و در کار کردن با آنها دانش‌آموزان به میزان موفقیت خود در یادگیری اهداف آموزشی پی می‌برند.

سنجش رسمی نیمسال اول و پایان سال: این نوع سنجش در شکل امتحانات رسمی بر اساس اهداف عملکردی در قالب مهارت‌های شفاهی و کتبی انجام می‌شود. بنابراین، این نوع سنجش، امتحان شفاهی و امتحان کتبی را به صورت جداگانه در بر خواهد داشت. در امتحان کتبی مهارت‌های خواندن و نوشتن و در امتحان شفاهی مهارت‌های شنیداری و گفتاری مورد سنجش قرار می‌گیرند.

در هر دو نوع آزمون مشخصه‌های طبیعی بودن موقعیت و تعامل، از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. هدف سنجش باید آن باشد که از طریق پرسش‌های مناسب، دانش‌آموزان عملکردی را از خود بروز دهند که نمونه معتبری از توانایی‌های زبانی مورد هدف باشد و بتوان آن را با عملکرد افراد در موقعیت‌های طبیعی کاربرد زبان قابل مقایسه دانست. چنین سنجشی می‌تواند اثر بسیار مثبتی بر روند آموزش داشته باشد.